

EUROOPA KOHTU OTSUS

30. september 1975*

Liikumisvabadus – Võõrtöötaja – Surm – Perekond – Liikmesriigi kodanikega võrdne kohtlemine – Sotsiaalsed soodustused – Ulatus

(Nõukogu määruse nr 1612/68 artikli 7 lõige 2)

[...]

Kohtuasjas 32/75,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Cour d'appel de Paris' (apellatsioonikohus) esitatud taotlus, millega soovitakse saada vaidluses järgmiste poolte vahel:

Anita Cristini, Eugenio Fiorini lesk, elukoht Vénissieux, Prantsusmaa,

ja

Société nationale des chemins de fer français, asukoht Pariis,

eelotsust nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 1612/68 (töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires) (EÜT L 257, 19.10.1968) artikli 7 lõike 2 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed J. Mertens de Wilmars ja Mackenzie Stuart, kohtunikud A. M. Donner, R. Monaco, P. Pescatore, H. Kutscher, M. Sørensen (ettekandja) ja A. O'Keefe,

kohtujurist: A. Trabucchi

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

* Kohtumenetluse keel: prantsuse

1. Cour d'appel de Paris palus oma 14. märtsi 1975. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse sama kuu 21. kuupäeval, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel otsustada, kas sooduskaart, mida Société nationale des chemins de fer français (edaspidi „SNCF”) suurtele peredele annab, kujutab endast liikmesriikide töötajate jaoks „sotsiaalset soodustust” Euroopa Ühenduste Nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 1612 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires (EÜT L 257, 19.10.1968) artikli 7 tähenduses.

2. Eelotsuse taotlemise otsusest selgub, et põhikohtuasi puudutab keeldumist, millega SNCF vastas sellise sooduskaardi taotlusele, mille esitas Prantsusmaal elav Itaalia kodanik, kelle samuti Itaalia kodakondsusega mees töötas Prantsusmaal, kus ta tööõnnetuses hukkus, jättes endast maha lese ja neli alaealist last.

3. Taotlusele vastati taotleja kodakondsuse tõttu keeldumisega Prantsuse õigusnormide alusel, mis näevad ette, et suure pere sooduskaarti antakse põhimõtteliselt ainult Prantsuse kodanikele ning välismaalastele võib seda anda ainult juhul, kui nende päritoluriik on sõlminud Prantsusmaaga selles konkreetses valdkonnas vastastikuse lepingu, mida Itaalia ei ole teinud.

4. Prantsusmaa 29. oktoobri 1921. aasta seaduses, mida on muudetud 24. detsembri 1940. aasta seadusega ja 3. novembri 1961. aasta dekreediga, on ette nähtud, et kui perekonnas on vähemalt kolm alla kaheksateistkümnepäevast last, saavad isa, ema ja kõik lapsed perekonnapea taotlusel isikutunnistuse, mis annab neile õiguse teatavatele soodustustele SNCF tariifidest.

5. Code français de la famille et de l'aide sociale (Prantsusmaa perekonna- ja sotsiaalseadustik) (24. jaanuari 1956. aasta dekreet) sätestab artiklis 20, et aitamaks peredel lapsi üles kasvatada, antakse neile teatavaid toetusi ja hüvitisi; esitatud on toetuste ja hüvitiste mitteammendav loetelu, mille hulgas esinevad lisaks sotsiaalkindlustusõigusaktides ette nähtud perehüvitistele ning maksuvähendustele ja -vabastustele ka käesolevas asjas käsitletava seadusega ette nähtud raudteetranspordi tariifisoodustused.

6. Kuigi Euroopa Kohtul pole artikli 177 raames küsimustele vastates pädevust, et kohaldada ühenduse eeskirju konkreetsele asjale ning järelikult ka siseriiklikku õigusnormi hinnata, võib ta siiski anda siseriiklikule kohtule ühenduse õiguse tõlgendamiseks vajalikud kriteeriumid, mis võiks sellele kohtule taolise õigusnormi mõju hindamiseks kasulikud olla.

7. Nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määruse (EMÜ) nr 1612/68 artikli 7 lõikes 1 on sätestatud, et töötajat, kes on liikmesriigi kodanik, ei tohi teise liikmesriigi territooriumil tema kodakondsuse tõttu kohelda ükskõik milliste tööhõive- ja töötingimuste suhtes teisiti kui selle riigi kodanikest töötajaid.

8. Vastavalt lõikele 2 on tal „samad sotsiaalsed ja maksusoodustused kui selle riigi kodanikest töötajatel”.

9. Vastavalt lõikele 3 on tal lisaks „samast õigusest tulenevalt ja samadel tingimustel selle riigi kodanikest töötajatega õigus saada koolitust kutseõppeasutustes ja ümberõppekeskustes”.

10. Põhikohtuasja vastustaja väitis, et sel viisil ette nähtud soodustused on eranditult seotud töötaja seisundiga, kuna nad kuuluvad töölepingu juurde.

11. Kuigi on tõsi, et mõned selle artikli sätted viitavad töölepingust tulenevatele suhetele, leidub ka teisi, mis pole selliste suhetega seotud või mis koguni eeldavad varasema töö

lõppemist, nagu näiteks tööle ennistamist ja töötuks jäämise puhul uue töökoha leidmist puudutavad sätted.

12. Neil asjaoludel ei saa artikli 7 lõikes 2 mainitud „sotsiaalseid soodustusi” kitsas tähenduses tõlgendada.

13. Võrdse kohtlemise seisukohast, mida selle sättega taotletakse, järeldub, et sätte reguleerimisala tuleb piiritleda nii, et see hõlmaks kõiki sotsiaalseid ja maksusoodustusi, olenemata sellest, kas nad on töölepinguga seotud või mitte, näiteks suurtele peredele antavaid transpordi hinnasoodustusi.

14. Järgmiseks tuleb vaadelda, kas sellist soodustust tuleb lesele ja lastele anda pärast võõrtöötaja surma, kui siseriiklik seadus näeb ette, et soodustuse õigust andev isikutunnistus antakse igale pereliikmele perekonnapea taotlusel.

15. Kui selle liikmesriigi kodaniku lehel ja alaealistel lastel on õigus sellisele dokumendile juhul, kui isa esitas selleks enne surma taotluse, peab sama kehtima siis, kui surnud pereisa oli teise liikmesriigi kodanikust võõrtöötaja.

16. Töötajate liikumisvabadust käsitlevate ühenduse õigusnormide eesmärgi ja vaimuga oleks vastuolus, kui töötaja surma järel jäetaks tema ülalpidamisel olnud isikud ilma hüvitisest, mida antakse toitja kaotanud isikutele, kelle toitja oli selle liikmesriigi kodanik.

17. Selles osas tuleb rõhutada komisjoni määruse (EMÜ) nr 1251/70 töötajate õiguse kohta jääda elama liikmesriigi territooriumile pärast selles riigis töötamist sätteid.

18. Selle määruse artikli 3 lõikes 1 on sätestatud, et kui töötaja on saanud õiguse liikmesriigi territooriumile alaliselt elama jääda, on tema perekonnaliikmetel, kes elavad koos temaga, õigus sinna pärast tema surma elama jääda, samas kui artiklis 7 on sätestatud, et „nõukogu määrusega(EMÜ) nr 1612/68 kehtestatud võrdse kohtlemise õigus kehtib ka isikute kohta, kelle suhtes kohaldatakse käesolevat määrust”.

19. Järelikult tuleb esitatud küsimusele vastata, et nõukogu määruse (EMÜ) nr 1612/68 artikli 7 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et riikliku raudteesutuse poolt suurtele peredele väljastatavad transpordihindade sooduskaardid kuuluvad selles sättes käsitletavate sotsiaalsete soodustuste hulka, isegi kui seda taotletakse alles pärast töötaja surma tema perekonna jaoks, kes on jäänud elama samasse liikmesriiki.

Kohtukulud

20. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Prantsuse valitsuse, Itaalia valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulused ei hüvitata.

21. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille Cour d'appel de Paris esitas talle 14. märtsi 1975. aasta otsusega, otsustab:

Nõukogu määruse (EMÜ) nr 1612/68 artikli 7 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et riikliku raudteetasutuse poolt suurtele peredele väljastatavad transpordihindade sooduskaardid kuuluvad selles sättes käsitletavate sotsiaalsete soodustuste hulka, isegi kui seda taotletakse alles pärast töötaja surma tema perekonnale, kes on jäänud elama samasse liikmesriiki.

Lecourt Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner Monaco

Pescatore Kutscher Sørensen O'Keeffe

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 30. septembril 1975.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

R. Lecourt